

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.
Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean
și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

*Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.
Un număr 3 lei.*

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, Jer. Ciungan, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringenar,
A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare
și partic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Ofensiva culturală.

Rânduri de cerneală înghite ofensiva culturală. Aproape toate publicațiile o au la ordinea zilei. Am citit cu lăcomie rândurile din „Viitorul“, să dau de o soluție nouă, de o întrezărire luminoasă pe cărările neumblate ale ofensivei culturale.

Scria acolo:

Sunt chemați să conlucreze pentru factori:

1. *Părinții.* Durere cei mai mulți părinți sunt refractari culturii, cum o înțelegem, încât trebuie să li se aplice pedepse pentru neindeplinirea datoriei lor.

2. *Biserica.* Să se facă un obligament, și pentru slujbașii bisericești de a lucra la răspândirea luminei în popor, așa cum legea învățăminte obligă pe învățători.

3. *Școala,* care credem, că-și ia partea cea mai grea și și-o îndeplinește, după puteri și fără șovăire. La punctul acesta cerem ca obligația ce o au învățătorii să cade și asupra profesorilor.

4. *Omul politic.* Mi se pare că una e politica curentă, de azi și alta cultura. Omul politic poate face multe opere culturale ca și orice om de bine din țara aceasta. În calitatea lui de om politic nu i-aș încredința răspândirea culturii, fiindcă omul privește cultura dintr'un punct de vedere unilateral, ideile politice curente se schimbă zi de zi, cias de cias, pe când cultura e una și aceeași în toate timpurile.

La sfârșitul articolului din „Viitorul“ se face stereotipul apel la preoți și învățători „să aibă sufletul de adevărați apostoli ai neamului“.

Totdeauna am luat de monetă veritabilă apostolia noastră.

Un romanticism al carierei noastre, cu ochii zgâiți în nori nu vedem zloata din cale. Suflet de apostol!

Astăzi nu ne-am debarasa de apostolie ca de o molimă, ci am voi să pătrundem realitatea în cruda ei înfățișare. Un analfabetism cras al sătenilor pune împotriva ostenețelor noastre, o indiferență neexplicabilă a intelectualilor doboară avântul nostru și o lipsă de recunoaștere din partea statului ne chinue vloga. Ce stea nemiloasă ne pândește și cobește să fim pururea între sălariații statului ullimii favoriți?

Dacă ziaristul vrea să treacă peste fraza sforăitoare din articol, oratorul peste hiperbola cu care-și încunună exhibiția, când vorbește de ofensiva culturală să plece urechea nu la „apostolii culturei, la mucenicii ei.

Toma Cocișiu.

Necesitatea credinței.

Omul este un fiu vitreg al naturii, o ființă mărginită, imperfectă, mizerabilă și nepuntincioasă, asvârlită „golașă“ pe această planetă numită Pământul.

Animalul, spre deosebire de om, este o ființă completă. Ceece face însă mândria, puterea și mărirea omului este faptul de a fi incomplet. Acest fapt îl face să tindă veșnic către perfecțiune, către complet. Și în acest drum a lui către com-

plect este silit să ducă în tot timpul vieții o luptă aprigă cu el însuși și cu forțele naturale. În această luptă este spriginit de puterea spirituală, mărginită și ea, în raport cu mica cantitate dată de creator omului.

Deci omul odată născut în felul lui de a fi se găsește față în față cu uriașa natură cu care devine dușman.

Sunt însă uni cari devin dușmani chiar și cu creatorul lor; adevărat neagă existența lui Dumnezeu cum sunt ateistii, toți aceștia, necredincioși, afirmă că religia se opune progresului uman. Altă aberațiune. Priviți istoria poporului nostru și veți vedea că dacă n'ar fi existat focarele religioase, mănăstirile, cultura românească n'ar fi ajuns acolo unde este astăzi sau s'ar fi prăpădit. Promotorii științei, filozofiei și literaturii românești au pornit dintre zidurile mănăstirilor. Aceasta înseamnă că religia se opune progresului?

Oare ilustrul Charcot și Pasteur, prin faptul că erau credincioși au ținut în loc spiritul omenesc și astfel știința n'a putut progresa în timpul vieții lor?

Dar cine nu știe ce au făcut Charcot și Pasteur pentru știință? Religia nu este păstrătoarea întunecului, ci propagatoarea luminei. Aceasta se vede mai bine la religia adevărată: adevărată la religia creștină.

Când năvălirile barbarilor, cari au adus căderea imperiului roman, distruseră orice urmă de civilizație, umană, se ridică creștinismul pentru a scoate la iveală nu numai civilizațiunea distrusă, dar a civiliza și pe barbarii veniți în Europa, cari distruseră această civilizațiune.

Ce erau Francezii înainte de Clovis Merovingianul? Ce erau Germanii înainte de creștinarea lor? Ce erau popoarele răsăritene și orientale înainte de frații Metodiu și Ciril?

Toată istoria dela apariția creștinismului și până azi dovedește că religia, este departe de a se pune în calea progresului, a contribuit la acest progres, care fără ea n'ar fi existat. În fața acestor constatări ne miră faptul cum mințile unor oameni cari se pretind luminați pot propaga lumii ideea absurdă și ridicolă că religia este propagatoarea întunecului, opunându-se ideii de progres!

Religia deci, nu este adversara științei, ci ajutătoarea ei. Poporul german și englez sunt unele dintre cele mai religioase popoare din Europa și ce progrese a făcut știința la aceste popoare!

Totodată știm că în Franța a existat un Charcot, un Pasteur un Camille Flammarion cari au lărgit orizontul științei, dar cari n'au negat pe Dumnezeu, spunând cum a spus Pasteur, că din toate părțile ne înconjoară „misterul“. Azi știm că în Germania a

răsunat acel „ignorabimus” și s'a răspândit ca un glas de trimbiță pe deasupra tuturor Academiiilor și societăților științifice.

Chiar marele filozof englez Herbert Spencer a spus că între religie și știință nu poate fi ciocnire: că amândouă trebuie să meargă mână în mână, complectându-se și ajutându-se una pe alta. El spune că orice pas făcut mai departe în știință este o fereastră mai mult spre întunericul de dincolo de conștiință; și că sentimentul religios va dăinui cât timp va exista pe pământ o minte omenească, la fel cu cele de azi, zilnic în progres.

In lupta contra răului, contra tuturor nenorocirilor nimic nu încurajază pe om mai mult ca credința în D-zeu :

Afirmă un mare savant.

În jurul omului domnește tot timpul vieții lui mult întunec, multă nesiguranță. Dacă n'ar avea o călăuză, o busolă ca marinarul, un far cari să-i lumineze drumul, ca farurile de pe țărmurile mărilor cari nu lasă corăbiile să se rătăcească s'ar rătăci, s'ar prăpădi. Omul însă are credință în D-zeu, care-l conduce pe drumul îngust al acestei vieți, îi luminează potecile și nu-l lasă să se prăbușească.

Busola nu vede unde merge, dar te duce la finta dorită, asemenea și credința.

Credința deci îi este necesară, îi este necesară mai ales pentru acea liniște sufletească de care omul are atâta nevoie și după care umblă tot timpul vieții. Credința nu este necesară numai omului ca individ, ci și societății.

Inchipuți-vă un popor fără credință. El ar fi ca o zebra scăpată din hamul dresătorului. Nimeni nu i-ar sta în cale, de nimic nu s'ar feri; ar părea ca nebun. Dreptul ar fi înlocuit prin forță și poporul ar ajunge prin urmare la aceeași stare socială pe care o au popoarele a căror drept este forța, adică la starea socială a triburilor din mijlocul Africei. Deci credința este o necesitate cuni este morala pentru natură. Nu numai că trebuie să crezi apropiindu-te de adevăr, dar e necesar să crezi. Necesari nu numai pentru tine dar și pentru societate. Iată dar că credința în D-zeu rămâne în picioare ca un adevăr ce nu poate să piară, ce nu se poate înlătura sau schimba. Deci după cum vedem că ideea de D-zeu fiind înăscută în firea omului, — săditorul s'au autorul ei nu poate fi decât o ființă superioară nouă și deosebită de noi numită D-zeu. Că ideea de D-zeu se află la toți oamenii de orice treaptă socială și s'a aflat în toate timpurile și la toate popoarele și că nu există religiune, fără ideea și credința în D-zeu; că atâția genii ai științei au trăit și au murit în credința în D-zeu care pe lângă că e necesară, e justificată și ea fiind adevărata credință în adevăr.

Și mai înainte de a conchide, după ce am văzut atâtea mistere; și ce este credința, aceasta armă a omului și a omeniei, fără de care omul și omenirea întregă ar fi ca un soldat și ca o armată neînarmată: după ce am văzut că orice element din cosmosul văzut și ne văzut și orice fenomen care se observă ne duce cu mintea spre o cauză primă, care este adevărul adevărat D-zeu. Și după ce oameni au văzut că în viața lor, în drumul lor către adevărul înalt, absolut și-au creat o metodă, un anumit fel de a merge spre adevăr, care metodă s'au fel de a merge l-au numit religie fără ajutorul căreia nu poate progresa nici o știință.

Deci după cum vedem credința este factorul predominant care contribuie la propășirea întregii omeniri și care trebuie sădită în tinerele vlăstare din cele mai fragede faze ale copilăriei; căci numai atunci vom putea înainta spre apogeul culturii când credința își va înfițe rădăcini puternice în sufletul micilor vlăstare și în a tuturor păturilor sociale.

Daia-Română, 1928.

Ioan Culean Inv.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

O punere la punct.

Citesc într'o gazetă populară fraza următoare plină de inexactități: „*Învățătorii sunt ai statului și să depărtează tot mai mult de biserică*“.

Învățătorii nu sunt ai statului, ci sunt ai comunelor unde fac apostolatul, *statul* e al nostru, al tuturor, și dacă statul are în mâinile sale direcționarea învățământului, cine poate incrimina pe învățător că se supune ordinelor autorităților înstitute de către stat.

Că se depărtează tot mai mult de biserică e o insinuare fără temei. Socotiți procentul acelor indiferenți față de biserică din toate clasele sociale și dacă nu veți găsi la învățători cel mai mic număr în orice caz nu va trece peste numărul cel-dau celelalte profesii.

Carpatin.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștiențios de către cei vizați.

No. 2502—1928.

Obiect: *Achitarea impozitului pe 1928.*

În conformitate cu adresa No. 479—1928 a Percepției Aiudul de Sus, domnilor învățători aparținători acestei percepție nu li se vor achita salariile pe luna Septemvrie a. c. până nu vor prezenta chitanțele despre plata impozitului pe anul 1928.

No. 2515—1928.

Obiectul: *Imbrăcămintea membrilor corpului didactic*

Ministerul a fost încunostințat că la serbările și șezătorile școlare o parte din membrele corpului didactic — o mică și excepțională parte, — poartă imbrăcămintea de astfel încât rochia nu acoperă genunchii.

Spre a evita asemenea exemple rele și pentru morala tineretului, invităm pe corpul didactic feminin din județul nostru de a se prezenta în public sub aspectul cel mai decent.

No. 2594—1928.

Obiectul: *Prezentarea la post a învățătorilor detașați.*

În referire la ordinul Inspectoratului Școlar — Sibiu No. 15932—1928 invităm pe toate direcțiunile școlare să ne raporteze imediat dacă învățătorii, cari au fost detașați în alte județe, sau la alte școli din cuprinsul județului nostru s'au prezentat la 1 Septemvrie a.c. la posturile lor de origină pentru înjghebarea lucrărilor premergătoare începerii anului școlar; la aceasta dată încetând detașările lor.

În cazul când acești învățători vor fi din nou detașați, detașarea va fi considerată pe ziua primirii ordinului. Până atunci însă fiecare se va găsi la catedra ce-o are.

No. 2437—1928

Obiect: *Vizarea carnetelor de identitate pe C. F. R.*

În conformitate cu ordinul No. 98867—1928 al On. Minister.

Vi se face cunoscut că viza carnetelor de identitate pe C. F. R. nu se poate face de cât de autoritatea imediat superioară; pentru învățători și institutori numai de către revizorii școlari respectivi, iar pentru aceștia de Inspectorul regional școlar de care depinde.

Ori ce viză făcută personal de titularul carnetului, va fi supusă amenzilor tarifare a C. F. R.

Revizor, M. Sasu.

Cărți și Reviste.

Au apărut în editura „Cartea Românească”.

„Conferințe populare”. Lucrare scrisă pentru folosirea preoților, învățătorilor și studenților la cercurile culturale dela sate de *Pantelimon Diaconescu*, fost Inspector al activității extrașcolare.

Prețul Lei 60.

Cunoștințe Folositoare Seria C. No. 32 Coasta de Azur de I. Simionescu, Profesor universitar.

Prețul Lei 5.

Ambele cărți se găsesc la Cooperativa Învățătorilor Aiud.

Mulțumiri ministeriale

On. minister cu ordinul No. 59.046—1928 aprobă să se aducă mulțumiri dlor învățători Ioan Raica din Răchita, Vasile Zdrenghea și Alexandru Duvlea din Sebeșel pentru intensa activitate culturală, ce desfășoară.

Act de donație.

Domnul Dănușiu Bedeleanu, funcționar la Uzinele C. F. R. din Aiud și soția sa Eugenia născ. Violea, au donat un teren de 500 st. □ cu scopul de a se clădi pe acel teren o grădină de copii mici. La terminarea localului va mai dona în numerar 20.000 lei pentru mobilier și material didactic.

Am încrestat și noi cu bucurie acest act, dorind câți mai mulți imitatori.

Către toate școalele confesionale din județul Alba.

Dupăce în revista noastră se publică atâtea lucruri de interes și pentru învățătorii și școalele confesionale, începând cu acest număr am trimis

câte un exemplar din revistă la toate direcțiunile școlaelor confesionale din județ. Direcțiunile școlare care pe lângă toate aceste nu voiesc să aboneze revista, sunt rugate să ne restituie numărul trimis. Dacă acest număr nu ni-se va restitui atunci considerăm abonamentul de acceptat.

Aviz!

Cooperativa Învățătorilor — Aiud, organizată din nou, s'a aprovizionat pentru anul școlar 1928—29 cu tot felul de manuale și rechizite școlare de prima calitate pe care le desfăce pe lângă cele mai moderate prețuri și cele mai avantajoase condiții de plată. Domnilor învățători, comitetelor școlare și negustorilor dela sate li-se acordă 10% rabat. Domnii învățători-indiferent că sunt sau nu membrii, sunt rugați cu stăruință, ca să sprijinească aceasta instituțiune învățătorescă, care urmărește un scop filantropic-altruist.

Consiliul de Administrație.

ȘTIRI.

•••••

* *Cursurile la școlaele primare încep regulat la 15 Sept.*

* *Statele de plată de pe luna Septembrie se așteaptă să sosească ordonanțate dela Inspectorat.*

* *Situația fondurilor noastre la finea lunei Aug. a. c. era următoarea: Asociația de înmormântare lei 210652; Căminul lei 125245.*